

אוצרות

גליון שפועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

התחדשות

■ אגף שיעורי תורה

פתחנו אגף חדש לסידור שיעורי תורה וחסידות, לפי דרישה.

בכך יקום בעזרת ה' מערך נרחב של שיעורים בדרך רבינו הקדוש, בכל רחבי הארץ.

נבאי בתי כנסת, רבני קהילות, ובעצם כל אחד החפץ להקים באזור מגוריו שיעור תורה מפי מגידי שיעורים מאנ"ש - יכולים לפנות אלינו בטלפון 057-3100726 - ולהימנות בין המחזקים והמתחזקים בתורה וביראת שמיים!

■ מנס רבני מרכז ברסלב העולמי

השבוע התכנסו רבני המרכז ודנו במשך שעות ארוכות על ענייני הציון הקדוש באומן והקיבוץ בראש השנה.

הרבנים שמעו סקירה אודות הפעילות הברוכה של העוסקים במלאכת הקודש בראש השנה האחרון.

בוה אחר זה נשמעו הצעותיהם של הרבנים בנושאים השונים, בניהן הוצע מינוי של מנהל חשבונות שיערוך דו"ח קבוע על ההכנסות והוצאות של המרכז אשר יובא לידעת הציבור.

כמו כן דנו בהרחבה על הטרגדיה הנוראה שקרתה לאחרונה באומן ובדרכי השמירה במקום, וכן בהצעות מעשיות לשמירה על צביון קדושת המקום.

דיון ענייני היה גם בנושא תנופת ההתרמה למען פעולות חיוניות הצריכות להיעשות באומן בזמן הקרוב.

לבסוף נרשמו הרבנים המעוניינים להיות חברים פעילים בעמותת 'מרכז ברסלב העולמי'.

על ארבעה רבנים הוטל לערוך תקנון המקובל על הכל, לניהול אסיפות חברי העמותה.

הכנס הסתיים בתקווה לסייעתא דשמיא מרובה, נוכח העול הכבד שנטלו הרבנים על עצמם למען ציון רבינו הקדוש.

שעתיים של עת רצון

הידיעה המרעישה תפסה אותנו, לפי דעתו, ברגע הלא נכון... הוא טרוד ועייף... אין לו עתה בדיק מוצב רוח לך... אם היו שואלים אותנו, היה מתכנן את ביקורו של התורם המיליארדר בתאריך נוח יותר מבחינתו.

אלא שהתורם כלל לא התייעץ אתו מתי להגיע... הוא רק הודיע מראש שביום פלוני, בשעה פלונית, הוא מופיע במלוא הדרו... בשעה זו יוכל כל אחד להגיש לו את בקשתו - והוא ימלא אותה בנדיבות.

גם מיועדנו נעמד בתור בשעה היעודה, ותינה את בקשתו לפני התורם; הוא הכריח את עצמו להתרכז, הבין את גודל השעה, את עוצמתה של ההזדמנות החולפת - ומשום כך לא הרשה לעצמו להתלונן על השעה הקשה שהנדיב בחר לבוא הנח. כל מעייניו היו נתונים אך ורק היאך לנסח את בקשתו בצורה המשכנעת ביותר. בכל כוחו ניסה לכבוש את לב הנניד.

חצות לילה - גילה רבינו הקדוש - הינו עת רצון מופלא המסוגל לפדות את האדם מגזירות רעות החופפות עליו (ליקוטי מוהר"ן ח"א קמט).

באותה שעה נשגבה מתערורי חסדים נפלאים בשמים, ונקודות הזכות שקיימות בנו נעמדות כסגורים הממליצים לתת לנו כוחות מיוחדים באם נחליט לחזור בתשובה ולא להעביר את ימינו בשינה! עמוקה של הלומות שואו...

הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מגיע אז, כביכול, לגן עדן, יחד עם כל נשמות הצדיקים - כדי ללמד זכות עלינו (עפ"י ליקוטי הלכות, תחומין ו-יב).

אבל הוא מצפה לפעולה קטנה שלנו - שנתערור מהשינה הפזיזת בשעה זו ונססה להביע את בקשותינו ורצונותינו לשוב אליו בתשובה שלימה.

הקנינות שמסודרות ביסדר תיקון חצות אמנם עוסקות בחורבן של בית המקדש הכללי, אך אנחנו הרי לא בוכים רק על העבר שהיה ואיננו, אלא על החורבן העכשווי שלנו בעצמנו (ליקוטי מוהר"ן ח"א קא).

עלינו אם כן גם לכוון באותה עת על החורבן הפרטי, לנסות לעורר את כאב ליבנו על המקדש האישי שבלבנו ושבמחוננו, שחרב, ועתה 'שועלים' הילכו בו; על המחשבות שהיו צריכות להיות מרוכזות ברצון היחודי, לעשות את רצון הבורא - ולדאבוננו הן נתנוגות במחוזות אחרים; על

הלב שהיה אמור להיות הומה ונכסף רק להתקרב לה' - ולבושתנו הוא כוסף גם אם לא מה שלא מתאים לבני מלך כמונו.

אפשר אולי שתתגנב בלבנו מחשבת 'ענווה', שעדיין אין אנו אוזנים במדרגה הגבוהה הזאת של קימה בחצות לילה, אך עלינו לזכור שאנחנו אכן לא מקיימים זאת מתוך צדיקות גדולה - אנחנו בסך הכל משתמשים ב'תרופה חזקה' זו כדי להציל את חיינו הרחוקים שנתונים בסכנה חמורה!

כשמישהו מתפלל באמצע הלילה על קרוב משפחתו הנתון חלילה בסכנה גשמית, הוא לא ירגיש את עצמו כבעל מדרגה גבוהה... הוא מבקש ישועה... זו איננה מעלה ולא יתרון; זוהי צעקת לב וניצול הזדמנות מופלאה להיוושע.

"עיקר עבודת איש הישראלי"

- קובע רבינו הקדוש - "הוא... לזיחר לקום בחצות לילה" (שיחת הר"ן שא) - לא עבודת צדיקים ולא מדרגת רמי מעלה, אלא "עבודת איש הישראלי", עבודתו של כל אחד מאתנו, ועלינו לקחת זאת בתמימות.

אולי השעות הללו ידמו לנו כפחות נוחות לתפילה, המוח לא רגוע וצלול דיו, העייפות גוברת - אך עלינו לזכור, דווקא בשעות הללו התורם המיליארדר מופיע ומוכן לפדות את הנפש! עתה היא עת הרצון הצדיקים ומהפכים של כל אחד; בשעתיים אלו שמוחות הלילה ואילך, הדלתות פתוחות באופן מיוחד. אסור לנו לאבד את הזדמנות הפו בגלל המחשבה שבזמן אחר אולי נתפלל בכוונה יתירה. כל תפילה בעת רצון זו, שווה מחיר שלא יסולא בפז.

גם אם עדיין לא התרגלנו לכך, עלינו להתחיל לפחות לכסוף לכך, לנסות להתחיל להתרגל לכך, להתפלל ולבקש בכל לב לזכות לקום; להציב לנו את היעד הזה ולהלחם בכל מחיר כדי להשיג זאת.

עם בוא החורף אנו מקבלים את מתנת 'לילות הזהב' - כהגדרתם של צדיקים - שכן התפילות באישון ליל, כמוהן כמכרה זהב רב מימדים המוכה את בעליו בעושר כל יתואר.

הבה נאמץ עצה נפלאה זו שתפתח לנו שער לישועה שלימה!

אולי השעות הללו ידמו לנו כפחות נוחות לתפילה, המוח לא רגוע וצלול דיו, העייפות גוברת - אך עלינו לזכור, דווקא בשעות הללו התורם המיליארדר מופיע ומוכן לפדות את הנפש! עתה היא עת הרצון בה עומדים הצדיקים ומהפכים בזכותו של כל אחד; בשעתיים אלו שמוחות הלילה ואילך, הדלתות פתוחות באופן מיוחד

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף הנומי
שבת	א	ק"ג	קצב	ה"ב	ע"ז
א	ב	ק"ד	קצג	רנא רנב	נו
ב	ג	ק"ה	קצד	רנא רנו	נח
ג	ד	ק"ו	קצה	רנא רנח	נט
ד	ה	ק"ז	קצו	רנא רס	ס
ה	ו	ק"ח	קצז	רסא רסב	סא
ו	ז	ק"ט	קצח	רסא רסד	סב

יו"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ת.ד. 50617 בית שמש

טל. במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

באר"ב 07-1718-8552121

מוקד הישועות 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל

braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646

הצנחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

איך מתפרנסים בקלות?

עם הבריות" (זומא פו).
כשאדם מקיים מצווה זו, מתנהגים גם עמו משמייים במידת האהבה - מידה כנגד מידה.

מידה זו, היא שבכוחה נקרה הים בשעתו לפני בני ישראל, והיא זו שבכוחה לקרוע את הים הפרטי של כל אחד ואחד מאתנו ולהשפיע לו פרנסה בנקל ובנחת.

הלא כן אמרו חז"ל על הפסוק "וישב הים לפנות בוקר לאיתנו" - כאשר חזר הים להטביע את המצרים - "דא בוקר דאברהם", לאמור שזה קרה לנו בזכות אברהם אבינו שעליו נאמר: "וישכם אברהם בבוקר".

לכן, כשאדם מקיים את מצוות 'ואהבת' כיאות, הוא מעורר בכך גם היום את זכותו של אברהם אבינו שאחוז במידת האהבה, כמו שכתוב: "זרע אברהם אוהבי" (זוהר תרומה קע).

שהרי כל הקושי שהיה בקריעת ים סוף, היה מחמת מידת הדין שקיטרגה ואמרה שאין בני ישראל זכאים להינצל. כי באמת לפניו יתברך אין שום דבר קשה, וגם כל קשיי הפרנסה שיש לכל אחד הם רק מחמת חטאיו, כמו שאמר רבי שמעון בן אלעזר: "מימי לא ראיתי צבי קיין וארי סבל, ושועל חנווני - והם מתפרנסים שלא בצער; והם לא נבראו אלא לשמשני - ואני נבראתי לשמש את קוני... אינו דין שאתפרנס שלא בצער?! אלא שהרעותי את מעשי - וקיפחתי את פרנסתי (קידושין פב).

ובכן, על ידי משא ומתן באמונה שמעורר את מידת האהבה והחסד, מקבל האדם את פרנסתו בקלות ובנחת, כי "על כל פשעים תכסה אהבה" (משלי י!)

כבר ראינו רופאים ועורכי דין שצריכים 'להרוג את עצמם' בשביל הפרנסה; ומנגד ראינו אברכי כולל שפרנסתם מצויה להם בלי הרבה טירחה וצער.

משא ומתן באמונה הוא התשובה!

להקפיד מאד שלא לפגוע בממון הזולת; לא להתחייב מה שלא בטוח שניתן יהיה לקיים; ואם כבר להתחייב - לעשות הכל כדי לעמוד מאחורי ההתחייבות; לשלם במלואו לכל מי שעבד אצלנו; ולעבור על החשבון במכולת - אולי שכחנו 'להעביר' איזה מוצר.

להחזיר חפץ שאול מיד בגמר השימוש; לא לגזול את תורו של ילד שעומד לפניו; לדייק בגילו של הילד שלנו שחייב בכרטיס באוטובוס; ואפילו לא לשכוח את הפרס שהבטחנו לילדנו לכשיסיים את המבצע בתלמוד התורה.

כל זה נכלל במובן הפשוט של 'משא ומתן באמונה'.

אבל רבינו מלמד אותנו בליקוטי מוהר"ן מימד נוסף, פנימי יותר של משא ומתן באמונה: ידיעה והרגשה שלא כוחי ולא עוצם ידי הוא שמפרנס אותי, אלא הקדוש ברוך הוא ברוב חמיו, כי הוא יכול לפרנס אותי בלא שאטרח כלל, וכל ההשקדלות שלי היא רק לצאת ידי חובה.

על ידי משא ומתן באמונה מקיימים את המצווה של 'ואהבת את ה' אלוקיך' כפי שפירושו לנו חז"ל: "שיהא שם שמים מתאהב על ידך" - "שיהיה משאו ומתנו באמונה, ודיבורו בנחת

"על ידי משא ומתן באמונה, מקיים 'ואהבת'; כמו שכתבו חז"ל: 'ואהבת - שיהא שם שמים מתאהב על ידך... ועל ידי זה יהיה לו פרנסה בלא גייעה וטורה.

"כי אמרו חז"ל: 'קשין מזונותיו בקריעת ים סוף. וקריעת ים סוף היה על ידי זכות אברהם, בחינת 'ואהבת', כמו שכתבו חז"ל [בוהר]: 'וישב הים לפנות בוקר - דא בוקר דאברהם... אזי אין קשין לו מזונותיו'."

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, רי)

את קריעת ים-סוף בעצמה, אולי קשה לנו לצייר לנגד עינינו - את החשש מהמצרים המתקרבים, את הבהלה והאימה מאבני הבליסטראות שניסו לזרוק על היהודים, את תחושת הייאוש... מלפנים - הים, מאחור - המצרים; את הזעקות והתפילות שבקעו רקיעים - ולבסוף, את הקריעה הניסית והישועה.

אבל קריעת ים סוף בויעיר אנפין חווה כל בעל משפחה, מי בצורה קשה ה' ישמרו, ומי בגירסה קצת יותר קלה.

הגזירה של "בעיצבון תאכלנה... בויעת אפיך תאכל להם" (בראשית ג) מקיפה את כל שכבות הציבור, מהעני המרוד ועד העשיר הגדול - לכולם גזלת הפרנסה חלק גדול מהזמן ומכוחות הגוף והנפש.

לבטל את הגזירה של 'בויעת אפיך' - אי אפשר, אבל אפשר להקל אותה; ולא על ידי השתלמות במקצוע מבוקש זה או אחר, שכן כבר לימדנו חז"ל "שיאין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות" (קידושין פב ע"א).

נעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי ישראל נכד רבינו

בין החופה לסעודת המצווה. חסידי רבינו שליבם עלה על גדותיו משמחתו של צדיק, רקדו בחדווה עצומה, וקול שירתם הגיע למרחקים.

רבי מרדכי מצ'רנוביל, סב הכלה, היה בעת ההיא זקן ובא בימים, וכיוון שלא חש בטוב, הלך לאחר החופה לנוח בחדר סמוך. כאשר הגיעו קולות השירה והריקודים הנלהבים לאוזניו, קם ממושכו, פתח את דלת הדרו והביט ברוקדים שעה ארוכה כשאינו יכול להסיר עיניו מהמחזה המופלא. אחר נענה רבי מרדכי בהתפעלות: "סבור הייתי שחסידים ורקדים כאן; עתה נוכח אני לראות כי צדיקים הם בעצמם" - - -

הילד הקטן הביע את הסכמתו, אך התנה זאת בתמורה לכך שסבא יתן לו את שעונו...

חיך רבינו ואמר לסובבים אותו: "הרואים הנכם? הוא כבר מדבר כ'גוטער איד" (= כיהודי טוב, כינוי לרבי); מבקש הוא 'פדיון' עבור תפילת..."

הסיר רבינו את שעונו מידו ונתנו לישראל הקטן. נטל הילד את השעון, הצטודד בפנית החדר, וכשהבעת תום נסוכה על פניו, ביקש: "ריבנו של עולם! שסבא יהיה בריא" - - -

חיך עלה על פני הנמצאים בחדר לנוכח תמימותו של הילד, אך אז נענה רבינו לתלמידיו: "השמעתם? כך צריכים לבקש מה! בתמימות ובפשיטות, כילד קטן המבקש בקשה מאביו".

בשנת תקע"ט נשא רבי ישראל לאשה את בתו של הרב הקדוש רבי אהרן, בנו של הרב הקדוש רבי מרדכי מטשרנוביל. רבי אהרן נקרא על שם אבי אמו, רבי אהרן הגדול מקרלין, וחזונו היה הרב הקדוש רבי גדליה מליניץ.

החתונה התקיימה בצ'רנוביל והגיעו אליה אורחים רבים מכל הסביבה, כדי ליטול חבל בשמחת הצדיקים. ביניהם בלטו חסידי ברסלב, ובראשם מורנו רבי נתן.

בימים ההם נהוג היה לרקוד ולשמח את החתן והכלה

נולד בקרימנצ'וק בשנת תקס"ז, לאביו רבי יצחק אייזיק ולאמו מרת שרה ע"ה, בתו של רבינו הקדוש.

לפני לידתו שהה רבינו בקרימנצ'וק במשך כמה שבועות, והיה שרוי בדאגה תוך ציפייה ללידתו. כאשר נולד בשלום, התמלא שמחה וציוה להדליק נרות ולהכין משקה פונץ' (= יין מבושל בפירות ותבלינים).

ביום השמיני מל רבינו את נכדו, ונקרא שמו 'ישראל', על שם סבו הבעל שם טוב הקדוש. לאחר הברית, היה רבינו בשמחה גדולה, ואמר שיש לו נחת מכך ששמו של הילד הוא 'ישראל בן שרה' כשמו של הבעל שם טוב זיע"א.

כשגדל הילד שהה תקופה ממושכת עם הוריו בבית רבינו. לאחר שעזבו את ביתו, כתב רבינו לבתו שרה ע"ה בין השאר: "אני מתגעגע מאד אחר עליצותו ושמחתו של בנך ישראל שיחיה. מאז נסיעתו, שקט מאד בבית... יתן השם יתברך שאשמע בשורות טובות מכם תמיד, אמן" (תרגום מלשון הקודש).

בראש השנה האחרון לחיי רבינו, בהיותו באומן, שכב על מיטת חוליו, כשכביתו שוהה נכדו הקטן, ישראל בן הארבע, שכבר אז נודע בפקחותו הרבה, למרות גילו הרך. התקרב הנכד אל מיטת סבו, פנה אליו רבינו וביקש: "ישראל, בקש נא מה' שישלח רפואה לסבא".

נקודה

אל תאמר 'מגיע לי', שלא יתחילו לעיין בשמיים אם מגיע לך...

(ליקוטי מוהר"ן ח"א קיג)

מה אתה רוצה להחליף?...

כיצד יתכן שאברך צעיר היושב על התורה והעבודה עובד את הכל, עומד בשוק וצועק "מי רוצה להחליף?".

למחרת בצהריים הוא נכנס לפני ולפנים, רבינו הקדוש מקשיב לקול הזעקה של אברך המשי שאינו משלים עם מצבו הרוחני, אמנם אין הוא יכול לעזוב את חיי המסחר ולחזור לבית המדרש, שהרי פרנסה מה תהא עליה? אך מאידך גיסא, רוב רובו של היום עובר לבטלה, בלי שום דיבורי תורה ותפילה; הרי מדובר בעסק שאינו מאפשר לשבת ולהגות בתורה או אפילו לקרוא פרקי תהילים; אם רצונו שהסוחרים יפנו לדוכנו, עליו לעקוב אחריהם ולצעוק "מי רוצה להחליף?".

רבינו שומע את כל הטענות והמענות, הוא מרחם על האברך העומד לפניו, ועונה לו מפורשות:

"אחי היקר!

"כאשר אתה עומד בשוק, בכל פעם לפני שאתה מרים את קולך בצעקה, תקדים שלוש מילים: 'רבינו של עולם...'

"במקום לצעוק סתם מילים לחלל, הרי אתה יכול להפוך את המילים לתפילה חמה ונלהבת לה' יתברך: 'רבינו של עולם, מי רוצה להחליף?...' מי רוצה להחליף את מקומי מבית המדרש לכיון השוק?...' רבינו של עולם! מה אתה רוצה להחליף?...' מדוע להחליף את העולם העומד בעולם העובר?...' וכן הלאה...

"כך תרויח רווח בל יסולא בפז; ברוב היום תצעק להשם יתברך מעומק לבך...

אין אנו יודעים מה עלה בסופו של אותו חלפן כספים, האם פרנסתו הובטחה גם ללא שיעמוד בשוק ויצעק, או שמה תיקונו היה דווקא לעמוד שם ולצעוק...

מה שבטוח הוא, שמהיום והלאה שוב לא הלכו לו השעות והימים להבל ולריק; הם נוצלו היטב לדיבורי תפילה וצעקה של התבודדות מתוך חכמה ו"הצנע לכת עם ה' אלוקיך", הודות לאותה עצה נפלאה שנתן לו רבינו הקדוש.

מסביב הומה השוק בבלי של קולות וצבעים, סוחרים וקונים הולכים ובאים, מהם רבים שאינם בני-ברית. יחידים מתוכם נוגשים לדוכן לעיתים, פורטים שטרות למטבעות, מחליפים סוגי כספים, כאשר בכל רגע פנוי, החלפן מרים את קולו לעבר חלל השוק: "מי מחליף?" "מי צריך להחליף?" "מה אתה רוצה להחליף?"

ופתאים, כהביק פתאומי, הוא ניכר במשהו... ענה קלה נופלת על פניו... כחסיד ברסלב העושה חשבון-נפשו בהתבודדות היומית הוא מתעשת, מתבונן במצבו - ולבו נשבר בקרבו - - -

במקום לשבת בהיכל בית המדרש ולשקוע בים התלמוד; במקום עונג רוחני עילאי של הסתופפות בהיכל הצדיק - הוא עומד לו במרכז השוק כשמסביבו גויי ארצות מכל המינים והסוגים. רק עכשיו הוא שם לב שבעצם הוא מחזיק בידו מטבעות שעליהם חרות דמויות של עבודה-זרה רחמנא-ליצלן. הוא אינו עוצר ברוחו, נועל את הדוכן באמצע היום ורץ לפינת בית המדרש להתבודד לפני השם יתברך - - -

"אוי! כיצד נפלתי מאיגרא רמא לבירא עמיקתא?! האם זה יהיה התכלית שלי בזה העולם, לעמוד כל היום בשוק עם גויים מגושמים ולעסוק עם מטבעות של עבודה-זרה?..." - געה בכייה.

משנטו צללי ערב החליט שעוד הערב הוא עושה את דרכו לברסלב; הוא חייב לספר לרבינו את העובר עליו;

בטיבורו של השוק העירוני באחת העיירות המזרח-אירופאיות העתיקות, מתנסס לו שלט צנוע: 'חלפנות כספים'. מתחת לשלט ניצב דוכן מכובד ומאחוריו עומד אברך צעיר, תוי פניו העדינים מעידים כי אין הוא שייך בטבעו להמולה הרחובית השוטפת.

ואכן, 'החלפן' הטרי, עד לתקופה האחרונה חבש את ספסלי בית המדרש בעיירה, משחר ילדותו נמשך הוא ללימוד התורה הקדושה, שנות בחרותו עברו גם הם בטוב ובנעימים כאשר המהפך הרוחני החיובי ביותר התרחש בעת שהתוודע כי בעיירה 'ברסלב' הסמוכה מתגורר רבינו הקדוש. נפשו שכמהה להתקרבות אמינית להשם יתברך, מצאה עד מהרה את דרכה לאותו צדיק, עד שנהפך לאחד ממקורבי רבינו.

בינתיים נשא אשה, וזכה להקים בית בישראל, בית מבורך בילדים, והפרנסה שהיתה דחוקה גם בלאו הכי, פינתה את מקומה לעוני ומחסור בלתי נסבל. משהגיעו מים עד נפש שלה את ידו במסחר, הרוויח סכומים מכובדים, עד שהצליח למסד את עסקיו כשהוא מקים את הדוכן לחלפנות כספים, עסק שהתחיל לפרוח ולהזרים מזומנים רבים.

באחד הימים, האברך עומד לצד דוכן החלפנות. כמנהג החלפנים בימים ההם הוא 'משווק את מרכולתו'; כאחד התגרים הוא מכריז: "מי צריך להחליף?" "מי מחליף?" הנה עובר אחד הסוחרים בסמוך לדוכן והוא פונה אליו בקול: "מה אתה צריך להחליף?"

השבוע לפני...

השבוע לפני 188 שנה

■ נס בדרך חזרה מארץ ישראל

חודשים ארוכים ארכה נסיעתו של מוהר"ג מארץ ישראל בחזרה לביתו שבברסלב; החל מימי בין המצרים תקפ"ב, בהם הפליג מהעיר חיפה, ועד לסוף חודש חשון תקפ"ג, כאשר סוף סוף הגיע ליעדו, לאחר הרפתקאות רבות.

מוהר"ג לא נסע בגפו לארץ ישראל; הצטרף אליו גם תלמידו וחברו רבי יהודה אליעזר, שידו לא זה מתוך ידו של מוהר"ג. בצוותא הם עברו את כל המעברים הסוערים, הן בדרך הלוך והן בדרך חזור, בעוד מוהר"ג מתעד את כל הקורות איתו ב"ימי מוהר"ג" שם הוא מציין כמה וכמה הרפתקאות שרבי יהודה אליעזר היה שותף להן.

סייעתא דשמיא מיוחדת התגלתה להם בימים האחרונים של הנסיעה; נס גלוי שמנע ברגע האחרון עוגמת נפש מרובה ונוק רב.

היה זה ביום רביעי פרשת נח, ב' דראש חודש חשון תקפ"ג. עוד מיום שישי שעבר ישבו מוהר"ג וחברו בספינה העוגנת בנמל איסטנבול, כשהם מצפים להפליג לעבר העיר אודסה, עיר הנמל האוקראינית. ההפלגה נדחתה מיום ליום, ורבי יהודה אליעזר החליט לרדת למספר שעות בכדי לסדר כמה עניינים במרכז העיר.

בדיוק אז הבחין רבי נתן לתדהמתו שהמלחים מתחילים בהכנות האחרונות לקראת ההפלגה; הם הרימו את העוגן והאוניה החלה לזוז ממקומה... אך עדיין היתה אפשרות לרדת לזמן קצר - - -

בהלה תקפה אותו מחשש לגורלו של רבי יהודה אליעזר, ובזריזות ירד אל החוף ורץ לעבר מרכז העיר בכדי לחפש אותו, אך מוהר"ג תעה בדרכו ואף איבד את דרכו חזרה לנמל...

נקל לשער באיזו מצוקה נמצא אז מוהר"ג; הוא יודע שתוך זמן קצר ממש האוניה מפליגה לדרכה, ואילו הוא משוטט לו בחלק המוסלמי של העיר, ללא מוכר או מודע וללא שום הפצים אישיים... בחסדי שמים מצא לבסוף את הדרך חזרה, מתוך חשש כבד שהאוניה הפליגה כבר.

בינתיים חזר גם רבי יהודה אליעזר, ומה רבה היתה שמחתם כאשר הם הבחינו בספינה, שלמרב הפלא שוב מטילה עוגן... התברר שאחד המלחים ברח לעיר, רב החובל הורה לרדת ולחפשו, ומשנתארכו החיפשים, נדחתה ההפלגה שוב.

רק למחרת, ביום חמישי, ב' בחשון, הפליגה הספינה לדרכה בים השחור, לעבר העיר אודסה.

(ימי מוהר"ג"ת קפד)

לחידודא

חידה מס' 68

איזה ערך בספר המידות מכיל את הסעיפים הרבים ביותר?

הפתרון לחידה מספר 67

מי מתלמידי רבינו גדל בילדותו בבית הצדיק רבי זושא מאניפול? - רבי יצחק חתן המגיד מטירהוביצה (כוכבי אור אנשי מוהר"ן כד).

זכה בהגרלה לחידה מס' 66

מאיר פרידמן, בני ברק

בסך 50 ₪ זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

לתשובות - התקשרו למערכת הממוחשבת 'אצרות ברסלב' 02-9950000. לאחר בחירת השפה, הקשו 1-9-2-1 והשאירו הודעה. בין הפותרים נמנה עדי יום שני בשעה 12 בלילה. תערוך תגלה על זכות קניה בסך 50 ₪

שאלה:

כיצד זוכים להינצל מהמבול שבדורנו?

תשובת הרב שמואל שטרן:

אכן בזמננו העולם מצוי במבול של אפיקורסות, ואם אנו רוצים לשרוד ברוח תורתנו הקדושה, אין לנו ברירה כי אם לברוח אל 'תיבת נח' שכיום הינם בתי המדרש ובתי הכנסת.

לשמחתנו, היום יכול כל אחד למצוא בכל מקום ובכל עת את בית המדרש, ולכן יכול כל אחד, אם הוא רק רוצה, לעסוק בתורה תפילה או בשאר ענייני עבודת ה' בבית המדרש - ובזה ייכנס לתיבה המצילה מן המבול שיש היום.

בלעם הרשע בירך את עם ישראל בברכת "מה טובו אהלך יעקב משכנותך ישראל" - אלו הם בתי כנסיות ובתי מדרשות שבהם שורה הברכה גם עתה בזמן גלותנו. מובא בספרים הקדושים, ששאר ברכותיו של בלעם התבטלו, חוץ מברכה זו שלא התבטלה עד היום. לכן גם היום ניצולים משנמצאים שם, מן המבול (מלשון בבלוב) שבחוץ.

צריכים אנו אפוא לחפש ולמצוא בכל עת וזמן את תיבת נח, ובפרט את התיבה של הצדיק, כפי שכותב מוהר"ת: "כי הלא הבעל-דבר מתגבר בחלושי כח כאלו, לרשל ידם ולהרחיקם חס ושלוש גם מזה - מלהתפלל ולצעוק תמיד לה' יתברך מכל מקום שהוא בכל זמן ובכל מקום וכו'. על זה נאמר: אשרי תנחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה בטוב ביתך, שהעיקר לזכות לזה הוא על ידי בחינת הבית המקדש, שהם הבתי מדרשות של הצדיקי אמת, שהם בחינת מקדש מעט, כמו שאמרו רבותנו וכוונם לברכה.

"כי אין מקום לברוח ולנוס, כי אם אל בית המדרש - להכליל בתוך הקיבוץ הקדוש של הנפשות המקרבים עצמם להצדיק האמת, שהוא בחינת הרבי של הישיבה, כי כל הזוכה להתקרב לשכון בחצריהם ובביתם - על ידי זה, כל נקודה ונקודה טובה שחוטף בכל עת, וכל מה שמנתק עצמו מעט ממשכנות רעות למשכנות טובות - נמנע ונכלל תיפק בתוך הבית מדרש הנח, שהוא בחינת 'משכן' ובית המקדש שבונה הצדיק בכל דור וכו'.

"כי כל צדיק הוא בחינת 'משיח' שעוסק בבנין בית המקדש, על ידי הקיבוץ של הבית המדרש, שעל ידי זה מקרב רחוקים מאד מאד, שעל ידי זה עיקר הגאולה, כמו שכתוב: 'ובא לציון גואל ולשבי פשעו בעיקב'. וזה: 'כי טוב יום בחצריך מאלף בחרתו הסתופף בבית אלקי מדור באהלי רשע', כי עיקר התיקון לכל הרחוקים מאד הוא על ידי הבתי מדרשות, בחינת הדרת ה' ובית אלוקים וכו'.

"והעיקר הוא הבית המדרש של הצדיק האמת, הבית המדרש והישיבה שנקרא על שמו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל בפרק אחד דיני ממונות (פנהדרין לז): 'צדק צדק תרדוף - הֲלֵךְ אחר חכמים ביישיבה. אחר רבי אליעזר - ללוד; אחר רבי יוסי - לצפורי; אחר רבי - לבית שערים וכו'. וכן בכל דור ודור וכו'.

"וזהו 'מעון אתה היית לנו בכל דור ודור' - שבכל דור ודור נמצא ישיבה של תלמידים עם רבי אמת, שעוסקים בבית המדרש שלהם בחידושי תורה אמיתיים, וצריכים לילך אחר הבית מדרש והישיבה הזאת בכל דור ודור.

"ועל כן בודאי אין דור יתום לגמרי, ובודאי נמצא גם עתה בית המדרש שנקרא על שם צדיקי האמת, שצריכים לילך אחריו, ושם הוא מעון ובית דירה לברוח לשם מהמנוול הזה' שפוגע בו בכל עת וכו'.

"ורק על ידי זה שמרגיש שפלותו באמת, לטובה ולא לרעה, להתקרב ולא להתרחק - על ידי זה דיקא הוא בכלל אנשי בית המדרש שקיבלו חידושי תורה הנפלאים שמלאים עצות".

נמצא שהיום עיקר התיקון והבריחה ממבול האפיקורסות הוא: לזכות להיכנס לתיבת 'נח' (בה נרמז שמו של רבינו הקדוש: נחמן - אותיות נח), שהוא בית המדרש של הצדיק. ולשם כך צריך להתאזר בענוה ושפלות כלפי אנשי הצדיק הנכללים בבית המדרש הזה, בכל מקום שהוא - ולא להרגיש התנשאות עליהם, כי אם אדם מתנשא, הוא לא יוכל לקבל את דעת הצדיק באמת.

ולכן, אפילו יעבור עליו מה שיעבור, ויהיו לו קושיות על הצדיק ועצותיו - אף על פי כן, אם יתחבר ויתבטל אל אנשי הצדיק האמיתיים וימתין בסבלנות - יגיע זמן שבו יפתחו לו שערי דעה והבנה, לראות את האוצרות והנופת צופים שבדרכי הצדיק.

נמצא שכל שמשתדלים להתפלל וללמוד בבית המדרש, ובפרט בבית המדרש הנקרא על שמו של הצדיק, ומתחברים עם אנשי הצדיק האמיתיים - ניצולים מן הבלבולים שבדורנו.

"אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים" (בראשית ו, ט) "עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" (רש"י)

"כל ההתחלות קשות" (מכילתא, יתרו), בייחוד כשרוצים להתחיל להתקרב לה' יתברך, כי אז המעשים הטובים שעומדים לבצע, הם כמו לידה, ככתוב: "אלה תולדות נח" ופירש רש"י "עיקר תולדותיהם של צדיקים - מעשים טובים"; וכשם שיולדת קודם הלידה צריכה לסבול כאבים ולזעוק בכמה וכמה קולות, כך לפני כל שלב בעבודת ה' ניצבים בדרך מניעות רבות, הפרעות וקשיים.

בפרט כשאדם עומד להתחיל בכלל בעבודת ה', אז הוא כמו מבכרת, בלידה ראשונה, כאשר יסוריה קשים ביותר, ככתוב: "צרה כמבכירה" (ירמיה ד לא).

העצה היעוצה לכך היא: לא לשים לב לשום מניעה ובלבול, רק לשפוך את הלב לפני השם יתברך ולעשות כל שניתן בעבודת ה' בכל עת ובכל מצב.

אם אדם יתמיד בדרך זו - אזי יזכה לא רק להתחיל אלא גם לגמור. ללא ספק.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"ב ד ומה)

"ופתח התיבה בצדה תשים" (בראשית ו, טז)

כשאדם רוצה להתפלל כראוי, אזי באים ומקיפים אותו מחשבות זרות, וטורדות את תפילתו, כמו שכתוב: "סביב רשעים יתהלכון כרום זולות לבני אדם" (תהילים יב), לאמור, שכאשר אדם עורך תפילה - שהיא מהדברים העומדים ברומו של עולם כמו שאמרו חז"ל (ברכות ו) - מסבבים אותו 'רשעים', בצורה של מחשבות מבלבלות.

אבל צריך לדעת, שבאמת גם בתוך הבלבולים האלה ישנם פתחי-מילוט, ואם רק ירצה אדם ויתאמץ לדבר את דיבורי התפילה בכנות, לפי מקומו ומדרגתו - יוכל להכניע את כל ההפרעות ולהתפלל כראוי.

זה שכתוב: "ופתח התיבה בצדה תשים" - היינו, שתיבות (= מילות) התפילה יפתחו לך פתח בתוך הבלבול שאופף אותך; וזה שנאמר: "בצידה תשים", כי הבלבולים הם מכוחו של עשיו שעליו נאמר "כי ציד בפיו", שהוא צד את האדם בפיו ומטעה אותו כאילו עכשיו אין לו אפשרות להתפלל כראוי בשום אופן - אבל התיבה של התפילה תשים לך פתח גם בצידה' הזה, ברגעים הקשים שהיצר מבקש לצוד אותך - גם אז תוכל לצאת למרחב.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א קיב)

דורךדיקים
מגוון מסלולי חורף מרתקים במחירים אטרקטיביים בדרך צדיקים
זה בדיוק בשבילך

ירושלים: ח' בית ישראל 38 בני ברק: ח' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
1-800-255-522
24 שעות ביממה

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באופן ליטוע ופצלנה, לרווח ופרנסה, לרפואה, לתקנה לילד, לנחת ושפתח חיים

זמנת עולם בהפצת האוצרות																					
בית שמש הר"ר נתן מילשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי	אלעד הר"ר אברהם יעקב רוננברג תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי	בית שמש הר"ר שמעון חיים מנטל תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	עפ"ת הר"ר יחזקאל יצחק גבאי תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	ירושלים הר"ר נתן מילשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	אלעד הר"ר בן ציון גרינפלד תרם והפיץ 500 גליונות לע"פ אביו הר"ר זאב ב"ר שמעון נלב"ע כ"ז תשרי תנצב"ה.	בני ברק - עפ"ת הר"ר נתן לרר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסין הבן משה אלחנן הר"ר יוסף צוקר הר"ר יוסף צוקר הר"ר יוסף צוקר	בני ברק - בית שמש הרה"ח אברהם יעקב קעניג שליט"א הרה"ח אהרן יוסף קעניג שליט"א והר"ר נתן מרדכי קעניג הר"ר ישראל יצחק קעניג הר"ר תרמו והפיצו 2000 גליונות	בית עילית - מודיעין עילית הר"ר אהרן ניסן בורשטיין הר"ר יחזקאל ליב קעניגין הר"ר שמואל בן ציון פילמר הר"ר נחמן בורשטיין הר"ר מאיר זן פילמר הר"ר צבי אריה שור הר"ר נתן פילמר הר"ר יוסף ניסן רוננברג	תרמו והפיצו 3000 גליונות לע"פ אביהם הרה"ח ר' נתן צבי בן הר"ר ירחמיאל משה קעניג זצ"ל נלב"ע כ"ז תשרי תשנ"ח תנצב"ה.	ירושלים הר"ר יהודה צוקר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסין הבת שחתי	עפ"ת הר"ר ישראל שלמה תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי	ירושלים הר"ר לוי יצחק צוקר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי	בית עילית הר"ר נפתלי יחי תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית עילית הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	ירושלים הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית שמש הר"ר בן ציון קליגר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת אירוסין הבן צבי הר"ר יוסף צוקר הר"ר יוסף צוקר	בית שמש הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית שמש הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית שמש הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית שמש הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי	בית שמש הר"ר אהרן ניסן בורשטיין תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי